

Затверджено на засіданні
кафедри цивільного права,
протокол № 1 від
«28» серпня 2023 р.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

до здачі заліку з навчальної дисципліни

«Корпоративне управління»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

1-го курсу денної та заочної форм навчання

на 2023 – 2024 н. р.

Спеціальність 081 «Право»

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика корпоративного управління

Тема 1. Поняття і система корпоративного управління

Поняття і сутність корпоративного управління. Теорії корпоративного управління. Роль корпоративного управління у діяльності корпорацій. Мета та функції корпоративного управління. Ефективність корпоративного управління. Нормативно-правова база корпоративного управління.

Системи корпоративного управління (інсайдерська та аутсайдерська). Моделі корпоративного управління (англо-американська, німецька (західноєвропейська), японська, перехідна (змішана)).

Суб'єкти та учасники корпоративного управління: юридичні особи корпоративного типу (корпорації); інвестори; засновники, учасники, акціонери (власники корпоративних прав); професійні учасники; стейкхолдери; державні та недержавні органи. Органи корпоративного управління.

Об'єкти корпоративного управління. Корпоративні права, як об'єкти корпоративного управління. Юридичні особи корпоративного типу, як об'єкти корпоративного управління.

Тема 2. Принципи корпоративного управління

Поняття, мета та сфера дії принципів корпоративного управління. Національні принципи корпоративного управління. Стандарти корпоративного управління для професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків.

Міжнародні принципи корпоративного управління. Принципи корпоративного управління Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР): права акціонерів, однакове справедливе ставлення до акціонерів, роль зацікавлених осіб в управлінні товариством, розкриття

інформації та прозорість, обов'язки ради. Підхід Міжнародної мережі з корпоративного управління (ММКУ) до Принципів ОЕСР. Принципи та рекомендації щодо корпоративного управління Європейської асоціації торговців цінними паперами. Принципи корпоративного управління, що стосуються ради директорів Асоціації співдружності з питань корпоративного управління.

Основні засади корпоративного управління США, Великобританії, Франції, Німеччини та Японії. Основоположні принципи корпоративного управління Європейської групи акціонерів. Німецький кодекс корпоративного управління.

Тема 3. Управління створенням юридичної особи корпоративного типу

Поняття та етапи створення юридичної особи корпоративного типу. Договір про заснування юридичної особи корпоративного типу: порядок укладення і виконання, відповідальність сторін. Установчі збори: порядок проведення, перелік питань та прийняття рішень щодо них. Рішення про створення юридичної особи корпоративного типу. Державна реєстрація юридичної особи корпоративного типу: способи державної реєстрації, органи державної реєстрації, перелік документів і вимоги до їх оформлення. Порядок і строки проведення державної реєстрації юридичної особи корпоративного типу. Підстави для відмови у державній реєстрації юридичної особи корпоративного типу. Оскарження рішень, дій або бездіяльності у сфері державної реєстрації юридичної особи корпоративного типу.

Тема 4. Установчі та інші локальні документи юридичної особи корпоративного типу

Установчі документи юридичної особи корпоративного типу: поняття і види. Правова природа та зміст статуту. Модельний статут. Засновницький договір. Меморандум. Внесення змін до установчих документів. Підстави та порядок визнання установчих документів недійсними.

Внутрішні локальні акти юридичної особи корпоративного типу: положення про органи управління (про загальні збори учасників (акціонерів), про виконавчий орган, про наглядову раду та ін.), положення, правила та інструкції органів управління щодо інших внутрішніх питань, корпоративні стандарти, кодекси корпоративної поведінки, корпоративні звичаї.

Тема 5. Управління корпоративним капіталом

Поняття і види корпоративної власності. Способи формування капіталу юридичної особи корпоративного типу. Статутний капітал, його функції та порядок формування. Поняття складеного капіталу. Власний та резервний капітал юридичної особи корпоративного типу.

Вклади засновників до статутного (складеного) капіталу юридичної особи корпоративного типу. Порядок оцінки вкладів засновників до статутного (складеного) капіталу юридичної особи корпоративного типу. Особливості оплати вартості акцій. Збільшення статутного (складеного) капіталу. Зменшення статутного (складеного) капіталу.

Фонди юридичної особи корпоративного типу (спеціальний фонд для виплати дивідендів за привілейованими акціями, пайовий фонд, резервний фонд, неподільний фонд та інші).

Змістовий модуль 2. Органи управління юридичними особами корпоративного типу

Тема 6. Загальні збори акціонерного товариства

Поняття та види загальних зборів акціонерного товариства: чергові, позачергові. Способи проведення загальних зборів акціонерного товариства: очні, електронні, дистанційні. Компетенція загальних зборів акціонерного товариства: загальна, виключна.

Підстави і порядок скликання загальних зборів акціонерного товариства. Особливості скликання позачергових загальних зборів акціонерним товариством. Скорочена процедура скликання позачергових загальних зборів акціонерів. Порядок денний загальних зборів акціонерного товариства. Повідомлення про проведення загальних зборів акціонерного товариства. Час і місце проведення загальних зборів акціонерного товариства. Пропозиції до проєкту порядку денного загальних зборів акціонерів. Представництво акціонерів на загальних зборах акціонерного товариства. Кворум загальних зборів акціонерного товариства. Реєстрація акціонерів для участі в загальних зборах акціонерного товариства. Контроль на загальних зборах акціонерного товариства: суб'єкт, предмет і порядок здійснення контролю.

Порядок проведення загальних зборів акціонерного товариства. Порядок прийняття рішень загальними зборами акціонерного товариства. Способи голосування на загальних зборах акціонерів. Лічильна комісія та її повноваження. Протокол про підсумки голосування: зміст і порядок складення. Порядок оформлення протоколу загальних зборів акціонерного товариства.

Дистанційні загальні збори. Особливості проведення загальних зборів, в яких беруть участь акціонери - власники 100 відсотків голосуючих акцій. Особливості проведення загальних зборів товариством з одним акціонером.

Оскарження рішень загальних зборів акціонерного товариства.

Тема 7. Виконавчі та наглядові органи управління акціонерним товариством

Структура управління акціонерним товариством. Поняття та компетенція ради директорів акціонерного товариства. Вимоги до членів ради директорів акціонерного товариства та порядок їх обрання. Голова та інші члени ради

директорів акціонерного товариства. Скликання та проведення засідань ради директорів акціонерного товариства. Комітети ради директорів акціонерного товариства. Підстави припинення повноважень членів ради директорів акціонерного товариства.

Виконавчий орган акціонерного товариства: поняття і засади діяльності. Одноосібний і колегіальний виконавчий орган акціонерного товариства. Порядок діяльності виконавчого органу акціонерного товариства. Припинення повноважень голови та членів виконавчого органу акціонерного товариства.

Наглядова рада акціонерного товариства: поняття і компетенція. Створення наглядової ради акціонерного товариства. Порядок обрання членів наглядової ради акціонерного товариства. Незалежні директори наглядової ради акціонерного товариства. Голова наглядової ради акціонерного товариства. Порядок діяльності наглядової ради акціонерного товариства. Засідання наглядової ради акціонерного товариства. Права та обов'язки членів наглядової ради акціонерного товариства. Дострокове припинення повноважень членів наглядової ради акціонерного товариства. Відповідальність членів наглядової ради акціонерного товариства. Комітети наглядової ради акціонерного товариства (комітет з питань винагород, комітет з питань призначень, комітет з питань аудиту та ін.). Порядок утворення і діяльності комітетів наглядової ради акціонерного товариства.

Правовий статус корпоративного секретаря в діяльності акціонерного товариства. Призначення на посаду та припинення повноважень корпоративного секретаря акціонерного товариства.

Вимоги до посадових осіб органів акціонерного товариства. Обов'язки посадових осіб органів акціонерного товариства. Відповідальність посадових осіб органів акціонерного товариства.

Тема 8. Органи управління в товариствах з обмеженою та додатковою відповідальністю

Загальні збори учасників товариства з обмеженою відповідальністю та їх компетенція. Види та підстави скликання загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Способи проведення загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Представництво учасників на загальних зборах товариства з обмеженою відповідальністю.

Порядок скликання загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Проведення загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Голова та секретар загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Порядок прийняття рішень загальними зборами учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Протокол загальних зборів учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Заочне голосування. Рішення загальних зборів учасників, прийняте шляхом опитування. Особливості проведення загальних зборів учасників товариством, що має одного учасника.

Поняття і компетенція виконавчого органу товариства з обмеженою відповідальністю. Формування виконавчого органу товариства з обмеженою відповідальністю. Засідання та порядок прийняття рішень виконавчим органом товариства з обмеженою відповідальністю. Представництво виконавчим органом товариства з обмеженою відповідальністю перед третіми особами. Припинення повноважень членів виконавчого органу товариства з обмеженою відповідальністю.

Наглядова рада товариства з обмеженою відповідальністю. Членство в органах товариства. Обов'язки та відповідальність членів наглядової ради товариства та членів виконавчого органу товариства. Незалежний аудитор.

Управління в товариствах з додатковою відповідальністю.

Тема 9. Управління у повних і командитних товариствах

Правовий статус учасників повних товариств. Управління повним товариством. Правовий статус повних учасників та вкладників командитних товариств. Управління командитним товариством. Форми ведення справ повного та командитного товариства: рівноправне ведення справ, спільне ведення справ, ведення справ за дорученням. Відповідальність учасників повного та командитного товариства за його зобов'язаннями.

Тема 10. Особливості управління в інших юридичних особах корпоративного типу

Органи управління виробничого кооперативу та їх повноваження. Загальні збори членів виробничого кооперативу. Правління виробничого кооперативу. Виконавчий директор виробничого кооперативу. Спостережна рада виробничого кооперативу. Ревізійна комісія (ревізор) виробничого кооперативу.

Основні принципи та види сільськогосподарської кооперації. Система органів управління сільськогосподарського кооперативу. Загальні збори сільськогосподарського кооперативу. Виконавчий орган сільськогосподарського кооперативу. Ревізійна комісія (ревізор) та спостережна рада сільськогосподарського кооперативу.

Управління у приватних підприємствах. Управління фермерським господарством. Корпоративне управління у іноземних сімейних компаніях. Роль членів родини в управлінні бізнесом. Сімейна асамблея (збори). Сімейна рада. Інші сімейні інститути. Консультативна рада. Рада директорів. Керівництво в сімейній компанії.

Викладач

доц. Л. В. Сіщук